

Roslagsskolans Likabehandlingsarbete

En handlingsplan mot kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier och för arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering

2018/2019

- Planen omfattar: Roslagsskolan 7-9
- Planen gäller från: **2018-09-01** till: **2019-08-31**
- Ansvarig för planen: Rektor, Ann-Katrin Hegart

Postadress

Box 811

76128 Norrtälje

www.norrtalje.se

roslagsskolan@norrtalje.se

Besöksadress

Bältartorpsgatan 7

Telefon – växel

0176-714 30

Plusgiro

3 20 65 5

Bankgiro

451-7694

Om Handlingsplanen

Skolan har ett ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till samtliga elever.

På Roslagsskolan är vi glada att få presentera hur vi arbetar för att skapa en miljö för alla att trivas, vistas, utvecklas och växa i.

Vår vision!

Alla elever går ut åk 9 med behörighet till gymnasiet med självförtroende, nyfikenhet och lust att utvecklas vidare.

För att våra elever ska nå dit krävs att Roslagsskolan är en trygg plats att vara på. Det är en grundförutsättning för en god lärandemiljö, för att trivas, känna glädje och att känna sig välkommen i en gemenskap. Ingen människa ska behöva vara rädd för övergrepp eller kränkningar i skolan.

Till dig som elev

Den här handlingsplanen är till för dig som är elev på Roslagsskolan, för att du ska trivas och må bra när du är i skolan. Det är ditt rättighetsdokument! Både elever och personal på skolan har ett gemensamt ansvar för att ingen behandlas illa och att vi får vara i en skola där vi har respekt för varandra.

Om du märker att någon blir utsatt, eller om du själv blir det behöver du berätta det för en vuxen. Det finns många att prata med på skolan, exempelvis kuratorn, lärare, rastvakter, skolsköterskan eller rektor. Alla vuxna på skolan har skyldighet att reagera och agera på det du berättar för oss.

Till dig som förälder och/eller vårdnadshavare

För att våra ungdomar på Roslagsskolan ska kunna komma till en trivsam miljö fri från diskriminering, trakasserier och kränkningar behöver elever, skola och föräldrar ta ett gemensamt ansvar. Ditt uppdrag blir här att prata med din ungdom om hur man är mot andra människor men också att pusha för att berätta för en vuxen på skolan om man ser eller på något annat sätt uppfattar något som känns fel.

Om du misstänker att ditt barn/ungdom, eller någon annans barn/ungdom blir utsatt för något förväntar vi oss att du tar kontakt med skolan – i första hand mentorn eller elevhälsoteamet.

Handlingsplanens Innehåll

1	UTVÄRDERING AV FÖRRA ÅRETS PLAN	4
	<i>Elevernas delaktighet.....</i>	<i>4</i>
	<i>Personalens delaktighet.....</i>	<i>4</i>
	<i>Vårdnadshavares delaktighet.....</i>	<i>4</i>
2	LAGAR OCH STYRDOKUMENT	5
3	BEGREPP	6
	TRAKASSERIER OCH SEXUELLA TRAKASSERIER	.....
	KRÄNKANDE BEHANDLING	6
	DISKRIMINERING.....	6
	VARDAGLIGA DISPYTER.....	6
4	ÅTGÄRDER VID KRÄNKANDE BEHANDLING, TRAKASSERIER ELLER SEXUELLA TRAKASSERIER	7
	TILL DIG SOM PERSONAL, VÅRDNADSHAVARE OCH ELEV	7
	<i>Om en elev eller personal på skolan utsätter elev för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella .....</i>	<i>8</i>
	<i>Anmälan.....</i>	<i>7</i>
	<i>Utredning.....</i>	<i>7</i>
	<i>Uppföljning och utvärdering.....</i>	<i>7</i>
	TILL DIG SOM ELEV ELLER VÅRDNADSHAVARE	8
5	KARTLÄGGNING	9
	KARTLÄGGNINGSMETODER	9
	<i>Områden som berörs av kartläggningen.....</i>	<i>9</i>
	RESULTAT	9
6	FÖREBYGGANDE OCH FRÄMJANDE ÅTGÄRDER UTIFRÅN KARTLÄGGNING	10
7	ÖVERSIKT AV DET ÅRLIGA ARBETET	11
8	KONTAKT	12

1 Utvärdering av förra årets plan

- I föregående plan fanns brister i den främjande kartläggningen vilket resulterat i en stor förändring i den nya planen. Numera finns samtliga diskrimineringsgrunder representerade i Likabehandlingsarbetet. Dessutom saknades tid för uppföljning av arbetet både på förebyggande åtgärder och främjande insatser samt ansvarig för utförandet, något som åtgärdats och finns med i den nya planen.
- En generell uppfattning är att eleverna inte känner till planen. I och med implementeringen av denna plan kommer därför större vikt läggas vid att planen inte blir ett dokument utan ett levande rättighetsdokument.
- I den gamla planen har elevinflytandet varit något sparsamt vilket ger utrymme till förbättring. En av skolans förstelärare har sedan hösten 2016 i uppdrag att utveckla elevdemokratien på skolan. Detta kommer bland annat leda till ett mer utvecklat elevråd och klassråd med möjligheter att påverka. Dessutom kommer kartläggningen för förebyggande åtgärder i större utsträckning baseras på elevers uppfattning om skolans förutsättningar.
- Den nya planen har på ett tydligare sätt för avsikt att kunna nå ut och vara till för både elever, personal och vårdnadshavare och har ett tydligare elevperspektiv.

Elevernas delaktighet

Eleverna deltar i likabehandlingsarbetet via klass- och elevråd, genom årliga enkätundersökningar och trygghetsrunda. Under hösten 2017 går elevrådet igenom- och ger feedback på handlingsplanen mot kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier och för arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering. Från och med hösten 2016 har Roslagsskolan dessutom en lärare som delvis arbetar med elevinflytande.

Personalens delaktighet

Personalen fick sent på hösten 2016 genomgå en kunskapsför djupning om värdegrundsarbete och diskrimineringsgrunderna. Under våren 2017 fick personalen tillgång till ett arbetsmaterial om likabehandling med tips på hur vi kunde arbeta med detta i klassrummet. Syftet med detta var att lägga en grund för ett mer aktivt arbete med frågorna inför kartläggningen under hösten.

Personalen tar del av den nya planen i och med skolstart hösten 2017 och ge synpunkter inför antagandet av den nya planen.

Vårdnadshavares delaktighet

Vårdnadshavare får under höstterminen 2017 tillgång till planen för att återge tankar och synpunkter på skolans likabehandlingsarbete. Handlingsplanen kommer dessutom att belysas under föräldramöten löpande under läsåret.

2 Lagar och styrdokument

Likabehandlingsarbetet i skola och förskola styrs av nationella lagar och styrdokument

Diskrimineringslagen (2008:567)

Lagen finns för att motverka diskriminering och trakasserier samt för att främja allas lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet eller uttryck, ålder, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, etnicitet eller sexuell läggning. Skolan har skyldighet att arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering.

Skollagen (2010:800)

Kommunen har ansvar för att skolorna följer de bestämmelser som råder- samt bedriver ett målinriktat arbete mot kränkande behandling. Kommunen har även ansvar för att skolorna genomför åtgärder för förebyggande av kränkande behandling genom en årligt uppdaterad plan.

Alla som arbetar i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper, och visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.

Läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling

Läroplan för grundskola, förskoleklassen och fritidshemmet (2011, reviderad 2016).

En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skol lagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

FNs konvention om barns rättigheter (1989)

- Artikel 2 - Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 3 - Barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet.
- Artikel 12 - Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör det.

3 Begrepp

Trakasserier och sexuella trakasserier

- *Trakasserier* är ett agerande som kränker en persons värdighet kopplat till diskrimineringsgrunderna; kön, könsidentitet, ålder, religion- eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, etnicitet eller funktionsnedsättning.

Sexuella trakasserier är när kränkningarna har en sexuell karaktär.

Både elever och personal kan utsätta en elev för kränkningar, trakasserier och sexuella trakasserier

Diskriminering

- Diskriminering är när någon elev missgynnas eller kränks *indirekt* på grund av skolans struktur (regler, förhållningssätt, kultur) vilket inskränker en elevs rättigheter, eller via *direkt* missgynnande behandling. Behandlingen ska ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna (som nämns ovan). En elev kan även missgynnas utifrån dessa kriterier om det finns behov av särskilt stöd som inte tillgodoses.

Kränkande behandling

- *Kränkande behandling* kallas den handling som inte kan kopplas till någon diskrimineringsgrund men som kränker ett barn eller en elevs värdighet och kan vara
  - Fysiska: *slag, knuffar, sparkar, fasthållning*
  - Verbala: *förolämpningar, öknamn, könsord, svordomar, hot*
  - Psykosociala: *miner, gester, suckar, blickar, ryktesspridning, utfrysning*
  - I text/eller bildform: *sms, mms, e-post, sociala medier, lappar, brev, klotter*

Vardagliga dispyter

- Konflikter hör till vardagen och är en drivkraft till förändring och utveckling. Elever kan ofta lösa konflikter på egen hand men behöver ibland få vägledning från vuxna.

Kränkningar som utförs upprepade gånger under en längre tid kallas mobbning

Vi förväntar oss att elever och personal på Roslagsskolan förstår förutsättningarna för hur vi ska vara mot varandra i skolan.

Personal på Roslagsskolan som får kännedom om en elevs upplevelse av kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller diskriminering har skyldighet att rapportera detta. Rektor ansvarar sedan för att saken utreds och i förekommande fall vidtas åtgärder. Detta utifrån 6 kap. i Skollagen (2010:800).

Mer om denna rutin finns också i nästa kapitel.

4 Åtgärder vid kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier

---

Till dig som vårdnadshavare och elev

Skolan har skyldighet att utreda om någon anser sig blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling och detta ska göras skyndsamt. Skolan har skyldighet att utreda kränkningar som sker på skolan eller har anknytning till skolans verksamhet. Detta innebär att trakasserier eller annan kränkande behandling inte bara kan ske i skolans fysiska miljöer utan även på internet.

Om en elev eller personal på skolan utsätter elev för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier

Anmälan

- Om personalen bevittnar en *akut situation* gällande kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier har denne skyldighet att ingripa och omedelbart stoppa händelsen. Personalen ska själv inte värdera händelsen utan detta anmäls *alltid* till rektor. Anmälan till rektor görs samma dag eller senast dagen efter.
- Får personalen på annat sätt kännedom om att en elev blivit utsatt för kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier av en annan elev eller en personal meddelas alltid rektor. Personalen ska själv inte värdera händelsen utan detta anmäls *alltid* till rektor. Anmälan till rektor görs samma dag eller senast dagen efter. Rektor är alltid ansvarig för att en utredning genomförs.

Utredning

- Om det är en personal som utsatt en elev gör rektorn utredningen.
  - Om det är rektorn som utsatt en elev görs anmälan istället direkt till Barn- och utbildningskontoret.
  - Om det är en elev som utsatt en annan elev följer rutinerna nedan för utredning;
- Mentor eller klassföreståndare pratar med berörda elever, beslutar om åtgärd och dokumenterar detta. Dokumentationen lämnas sedan till Trygghetsamordnare. Mentor skriver sedan blanketten "utredning" och vårdnadshavare kontaktas.

Uppföljning och utvärdering

- Efter 2 veckor återupptar mentorn blanketten "utredning" och ser över läget med berörda parter igen.
  - Har kränkningarna upphört lämnar mentorn dokumentationen till samordnare och behåller en kopia.
  - Har kränkningarna inte upphört anmäls ärendet till trygghetsteamet och blanketten "utredning" lämnas till samordnare och rutinen nedan följer;

- Samordnare utser två representanter som tar del av dokumentationen och som pratar med de inblandade. Tid för uppföljning planeras in och allting dokumenteras. Representanterna kontaktar sedan hemmet och meddelar mentor.
- De två representanterna utvärderar åtgärderna vid uppföljningen;
  - Har åtgärderna gett resultat och kränkningarna upphört meddelas samordnare som avslutar ärendet och dokumenterar.
  - Har kränkningarna inte upphört meddelas samordnare som i sin tur meddelar rektor. Rektor träffar inblandade elever och vårdnadshavare och ansvarar för att nya eller kompletterande åtgärder vidtas till dess att situationen är löst

Samtlig dokumentation diarieförs av samordnare i takt med utredningens gång.

Till dig som elev eller vårdnadshavare

Vet du, eller misstänker du som förälder, att ditt barn blir utsatt för kränkande behandling eller diskriminering ber vi dig att ta kontakt med skolan. I samarbete med skolan kan vi få till stånd en positiv förändring av ditt barns situation.

Eftersom skolan har ansvar att snabbt utreda och åtgärda då elev upplever sig trakasserad, diskriminerad eller kränkt har du som elev eller vårdnadshavare rätt att kräva detta. Om du anser att skolan inte tar kränkningen på allvar och inte vidtar åtgärder kan en anmälan göras till Barn- och elevombudet eller till Diskrimineringsombudsmannen (DO).

5 Kartläggning

Kartläggningsmetoder

- En kartläggning görs för att upptäcka risker för trakasserier och kränkande behandling och för att se hur eleverna själva upplever förekomsten av dessa på skolan. Kartläggningen bidrar till skolans förebyggande, främjande och aktiva åtgärder.
  - Enkät; Våga visa för årskurs 8 och deras vårdnadshavare
  - Trygghetsenkät för alla elever som handlar om diskriminering, kränkningar och trakasserier
  - Elev- och klassråd belyser löpande likabehandlingspunkter som samlas in
  - Genomgång av tidigare anmälningar till huvudman för att få en uppfattning om vilka typer av kränkningar som uppmärksammas eller inte, vart de sker och om det finns något mönster i vilka elever som utsätts för kränkningar.
  - Trygghetspromenad; genomförs för att upptäcka otrygga platser på skolan
- Ett arbete med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering eller andra hinder sker parallellt. Detta arbete syftar bland annat till att upptäcka allt från "verkliga" fysiska hinder till mer osynliga hinder i form av normer, värderingar, attityder och strukturer på skolan som begränsar elevers rättigheter. Arbetet genomförs genom;
  - En **undersökning** av risker för diskriminering eller andra hinder för lika rättigheter. Undersökningen sker bland annat genom *enkäten* om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering för årskurserna 7-9, genom en *genomgång av dokument, riktlinjer och rutiner* på skolan
  - **Analys** av orsakerna till eventuellt upptäckta hinder och risker utifrån undersökningen
  - **Beslut om förebyggande och främjande aktiva åtgärder** som ska genomföras under året
  - **Uppföljning** av arbetet under året
  - **Utvärdering** av förebyggande och främjande aktiva åtgärder

Arbetet dokumenteras löpande!

Områden som berörs av kartläggningen och det aktiva arbetet för att motverka diskriminering och

Kränkande behandling och trakasserier, kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning samt ålder.

Resultat

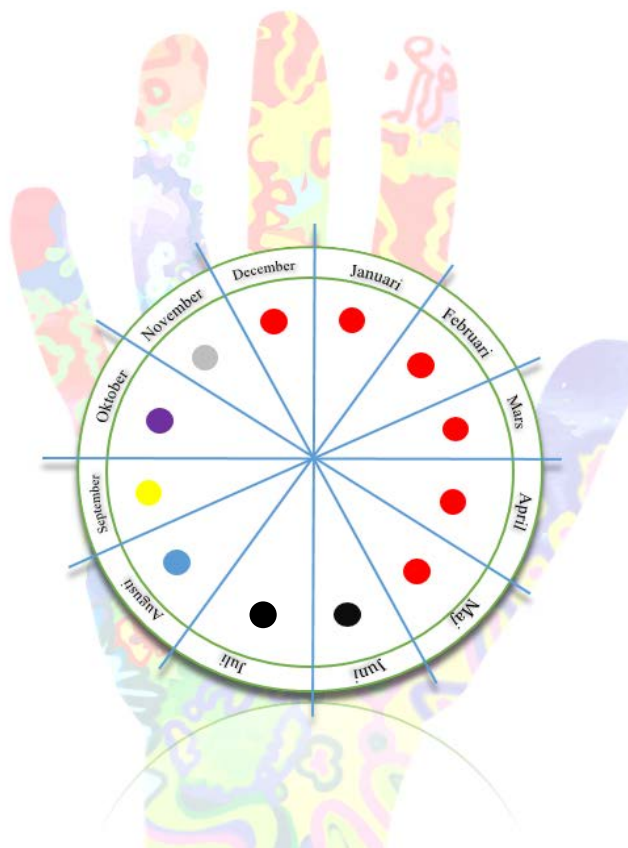
Här presenteras resultatet från samtlig kartläggning (och utredning?).

Vi kan välja att lista kartläggningen var för sig eller kanske ännu snyggare och smidigare att "väva ihop" det vi fått fram i mer löpande text. **Exempelvis:** Eleverna berättar under trygghetspromenaden att F-korridoren är otrygg och att många utsätts för kränkningar just där. Samma sak verkar uttryckas i trygghetsenkäten.

6 Förebyggande och främjande åtgärder utifrån kartläggning

Kartläggningens resultat (hur ser det ut hos oss?)	Mål (vad vill vi)	Insatser (hur ska vi nå målet?)	Vem ansvarar?
<p><i>Flera elever i årskurs 7 upplever att det är otryggt i centralhallen.</i></p>	<p>Alla elever ska känna sig trygga i centralhallen</p>	<p>Mer schemalagd personal ska finnas på plats på samtliga raster</p>	<p>All skolpersonal</p>
<p><i>Många upplever att toaletterna är otrygga. Eleverna föreslår att skolan byter ut låsen på dörren</i></p>	<p>Toaletterna ska vara en trygg plats för alla</p>	<p>Skolan planerar hur toaletterna kan göras mer trygga samt ser över möjligheten att byta lås på dörrarna</p>	<p>Rektor tillsammans med trygghetsteamet</p>

7 Översikt av det årliga arbetet

- Undersökning av risker för diskriminering genom Husmodellen och enkäten "Risker för kränkande behandling, trakasserier och diskriminering".
- Kartläggning för att identifiera risker att elever utsätts för kränkningar, trakasserier eller sexuella trakasserier genom trygghetsrunda, diskussion med elevråd, genomgång av kränkingsanmälningar till huvudman
- Sammanställning utifrån kartläggning. Beslut om förebyggande och främjande åtgärder gällande risker för diskriminering
- Planen presenteras och redovisas till verksamhetschef senast 30/11.
- Nya planen implementeras och efterlevs. Uppföljning av förebyggande och främjande åtgärder gällande risker för diskriminering sker löpande. "Våga visa" genomförs i vecka 4-6.
- Utvärdering av förebyggande och främjande aktiva åtgärder gällande risker för diskriminering. Utvärdering av förebyggande åtgärders effekt gällande kränkning, trakasserier och sexuella trakasserier

8 Kontakt

Övriga viktiga kontaktuppgifter

BRIS Barn 116 111, vuxen 077 150 50 50

Barnombudsmannen www.bo.se

Diskrimineringsombudsmannen www.do.se

Rädda Barnens Föräldratelefon 020 786 786

Barn- och elevombudet beo@skolverket.se